

WELFARE

Atviras švietimo išteklius

Modulis 2 : Visuomeniniai iššūkiai Problemų medis

The content of this presentation represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

1. Teorija

Problemų medžio analizė (dar vadinama problemų analize arba situacijos analize) padeda struktūriškai išdėstyti su jūsų problema susijusias priežastis ir pasekmes. Ji paprastai naudojama dizainu grįsto mąstymo procese (plg. 3 ir 4 modulius), siekiant suprasti problemą ir kaip atskaitos taškas ieškant sprendimų.

Pagrindiniai šio tipo analizės privalumai nagrinėjant jūsų iššūkį yra šie:

- ✓ Darnaus vystymosi tikslai arba su darniu vystymusi susiję iššūkiai yra sudėtingi (angl. wicked). Wicked problems - tai sudėtingos problemos, turinčios daug tarpusavyje susijusių, prieštarų, kintančių... veiksnių, dėl kurių atrodo, kad jų išspręsti neįmanoma. Kitaip tariant, sudėtingoms problemoms būdinga tai, kad jų priežastys, pasekmės ir galimi sprendimai yra neaiškūs ir labai sudėtingi. Problemų medžio analizė leidžia geriau suprasti savo DVT / iššūkį ir susidaryti geresnį vaizdą apie tai, kaip jo priežastys ir padariniai yra tarpusavyje susiję.
- ✓ Problemų medžio analizė suskirstys jūsų iššūkį į valdomas ir apibrėžtas dalis, o tai padės jums sutelkti dėmesį ir nustatyti prioritetus.
- ✓ Problemų medžio analizė leidžia nustatyti, vizualizuoti priežasčių, pasekmių ryšius.
- ✓ Problemų medžio analizė padeda išsiaiškinti, kokios informacijos, įrodymų ar išteklių reikia įtikinamam sprendimui parengti.
- ✓ Problemų medžio analizė padeda jūsų grupei sukurti bendrą supratimo jausmą, tikslą ir grupės veiksmus.

2. Instrukcija

Šį pratimą atlikite kartu su grupe, nes grupinė diskusija yra šio pratimo esmė. Skirkite laiko diskusijai ir įsitraukite į dialogą; tai padės jums, kaip grupei, sukurti bendrą supratimo, tikslo ir veiksmų pojūtį. Kitaip tariant, tai leidžia jums susiderinti kaip grupei. Paskirkite vieną grupės narį moderatoriumi, kuris vadovaus diskusijų procesui.

- ✓ **1 ŽINGSNIS: Apibrėžkite pagrindinę problemą, kurią norite išspręsti, kaip medžio pagrindą.** Jūsų "problema" yra 2 modulyje nustatyta ir pasirinktas DVT / iššūkis. Ji yra įrašyta šablono centre.

- ✓ **2 ŽINGSNIS: Nustatykite problemos priežastis ir pasekmes. Tai yra vaizduojamos kaip jūsų medžio šaknys (priežastys) ir šakos (pasekmės).**
 - ✓ Kas sukelia jūsų problemą? Prie ko veda jūsų problema?

 - ✓ Aptarkite kiekvieną priežastį ir pasekmę atskirai.

 - ✓ Kartu aptarkite priežastis ir pasekmes, kad prireikus galima būtų išdėstyti jas pagal priežasčių ir pasekmių logiką.

 - ✓ Kai minimos panašios priežastys ir/arba pasekmės, sugrupuokite jas į grupes ir pažymėkite grupės tema.

- ✓ **3 ŽINGSNIS: Pagilinkite diskusiją ir kritiškai apmąstykite.**
 - ✓ Ar jūsų problemų medis atspindi tikrovę?
 - ✓ Ar į savo iššūkį žvelgiate įvairiais aspektais (pvz., socialiniu, ekonominiu, aplinkosauginiu, politiniu...) ir požiūriais (pvz., naudotojų, tikslinių grupių...)?
 - ✓ Kurios iš jų yra tiesioginės priežastys ir (arba) pasekmės? Kurios yra netiesioginės?
 - ✓ Kurios priežastys ir pasekmės gerėja? Kurios priežastys ir pasekmės blogėja? Kurios priežastys ir pasekmės išlieka tokios pačios?
 - ✓ Kokios yra rimčiausios priežastys ir (arba) pasekmės?
 - ✓ Kurias priežastis ir (arba) pasekmes lengviausia pašalinti? Kurios iš jų yra labiausiai sunkiai įgyvendinamos?
 - ✓ Kaip galite performuluoti priežastis ir pasekmes į galimybes?
 - ✓ Kokie kriterijai jums svarbūs galvojant apie tolesnę veiklą?
 - ✓ ... tema.

- ✓ **4 ŽINGSNIS: Nustatykite, kurioms priežastims ir pasekmėms jūsų grupė skirs daugiausia dėmesio.**

✓ **5 ŽINGSNIS: per 2 minutes pristatykite problemų medį.**

✓ Pranešimo turinys:

- ✓ Kokia yra jūsų pagrindinė problema?
- ✓ Į kokias priežastis ir pasekmes nusprendėte sutelkti dėmesį? Kodėl?
- ✓ Kokias galimybes nustatėte remdamiesi pasirinktais priežastis ir pasekmes?

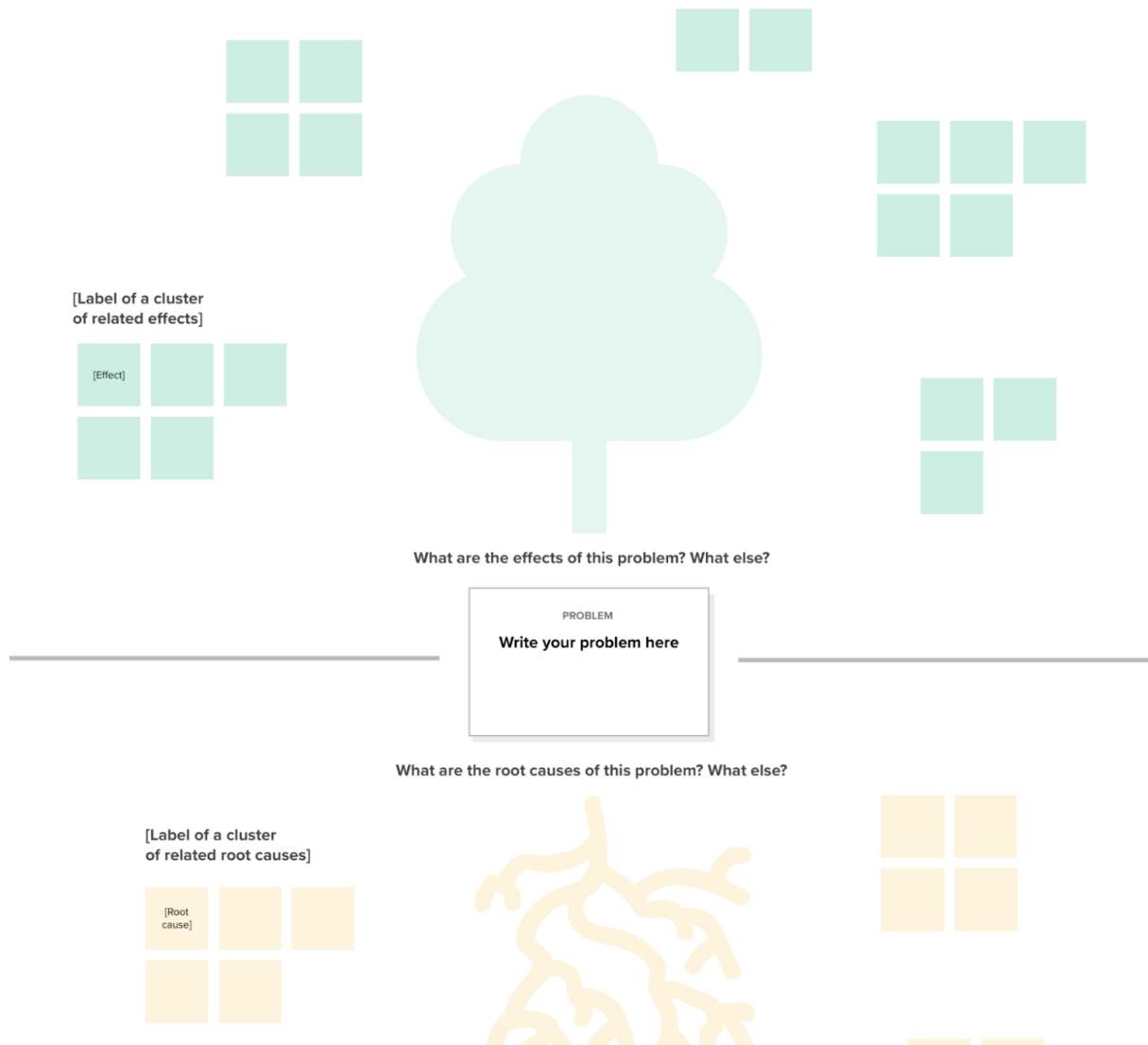
✓ Patarimai:

- ✓ Naudokitės problemų medžiu, kad įsivaizduotumėte savo, kaip grupės, samprotavimus.
- ✓ Būkite trumpi ir glausti.
- ✓ Kiek įmanoma kuo aiškiau suformuluokite problemą, priežastis ir pasekmes.

3. Įrankis

Problemų medžio šablonas

Šaltinis: Mural: Problem tree analysis template

4. Nuorodos

- ✓ Mural. Problem tree analysis template. Retrieved from <https://www.mural.co/templates/problem-tree-analysis>
- ✓ ODI Toolkit. Planning tools: Problem tree analysis. Retrieved from <https://odi.org/en/publications/planning-tools-problem-tree-analysis/>
- ✓ Wageningen University & Research. Problem tree. Retrieved from <https://mspguide.org/2022/03/18/problem-tree/>

Co-funded by
the European Union

Projekto svetainė

<https://www.welfareproject.eu/>

